एकाइ १६ · आयाम

कार्यपत्र

पूर्णाङ्क ३१

नाम _____ कक्षा _____ रोल नं. _____ मिति _____ प्राप्ताङ्क _____ / ३१

१ शब्दार्थ [३]

समूह 'क' का शब्दको अर्थ समूह 'ख' बाट पहिचान गरी जोडा मिलाउनुहोस्। समूह 'ख' का दुईओटा अर्थ बढी छन्। प्रत्येक जोडाको ०.५ अङ्क छ।

समूह 'क'		समूह 'ख'
१. आभास	☐	**क.** रस नभएको, खल्लो
२. नीरस	☐	**ख.** आशा मरेको, निराश
३. उमङ्ग	☐	**ग.** छनक, झल्को, भान
४. धपेडी	☐	**घ.** एक्लोपन
५. हताश	☐	**ङ.** धेरै कामले हुने थकाइ, हतार
६. एकाकीपन	☐	**च.** पृथ्वी र आकाश जोडिएजस्तो देखिने ठाउँ
		छ. उत्साह, जोस
		ज. फूलको गुच्छा, थुँगो

२ समावेशक शब्द [२]

दिइएका शब्द समूहबाट समावेशक शब्द छानेर लेख्नुहोस्। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

क. आँप, फलफूल, केरा ख. मकै, गहुँ, अन्न ग. ल्होसार, चाड, छठ घ. कोसी, कर्णाली, नदी

_____

_____

३ ठिक कि बेठिक? [२]

पाठ्यपुस्तकको पृष्ठ २१८ देखि २२६ सम्म रहेको बिना थिङको 'आयाम' कथा पढ्नुहोस्। त्यसपछि वाक्य ठिक भए ✓ र बेठिक भए ✗ चिह्न लगाउनुहोस्। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

i. याङ्जीका पति कमल मोटरसाइकल दुर्घटनामा बितेका थिए। ☐

ii. कथाकी 'आमा' याङ्जीलाई जन्म दिने आमा हुनुहुन्छ। ☐

iii. शन्तमायाले पछि सानु तामाङसँग पुनर्विवाह गरिन्। ☐

iv. आमाले याङ्जीको पुनर्विवाहको कुरा सुनेर विरोध गर्नुभयो। ☐

४ कथाको बोध [८]

'आयाम' कथाका आधारमा तलका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्।

क. 'आयाम' कथा कसको दृष्टिविन्दुबाट भनिएको छ? [१]

ख. याङ्जी कस्तो कार्यालयमा काम गर्छे? [१]

ग. आमाले राखेको सर्तले आमाको कुन भावना देखाउँछ? [२]

घ. 'आयाम' शीर्षक कथाका लागि कति सार्थक छ? तर्कसहित लेख्नुहोस्। [४]

५ बोध प्रश्नोत्तर [४]

दिइएको गद्यांश पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्।

सिलाइ मेसिन

श्रीमान् बितेपछि पार्वती वर्षौंसम्म घरबाहिर निस्किनन्। गाउँका कतिपयले भन्थे, "अब उनको जीवनमा के बाँकी छ र?" एक दिन उनकी बुहारी सरिताले नगरपालिकाको सिलाइ तालिमको सूचना ल्याइन् र भनिन्, "आमा, तपाईंका हात त गाउँभरिमै सबैभन्दा सिपालु छन्।" पार्वती पहिले मानिनन्, तर सरिताले दिनहुँ सँगै गएर तालिममा पुऱ्याइन्। तीन महिनापछि घरको पिँढीमा एउटा सिलाइ मेसिन आयो। अहिले गाउँका विद्यार्थीको पोसाक पार्वतीकै पसलमा सिलाइन्छ। आफ्नो पहिलो कमाइबाट उनले सरितालाई एउटा कलम किनिदिइन् र भनिन्, "तिमीले मलाई फेरि बाँच्न सिकायौ।"

क. श्रीमान् बितेपछि पार्वतीको जीवन कस्तो थियो?
ख. सरिताले सासूलाई तालिममा कसरी पुऱ्याइन्?
ग. अहिले पार्वती के काम गर्छिन्?
घ. यो गद्यांश 'आयाम' कथासँग कसरी मिल्छ?

६ वाक्य संश्लेषण [२]

दिइएका सरल वाक्यलाई कोष्ठकमा भनिएअनुसार एउटै वाक्यमा जोड्नुहोस्। प्रत्येकको १ अङ्क छ।

क. दिदी बजार गइन्। उनले तरकारी किनिन्। उनी घर फर्किन्। (सरल वाक्य)
ख. पानी पऱ्यो। खेलमैदान हिलो भयो। (संयुक्त वाक्य)

७ वाक्य विश्लेषण [२]

दिइएको वाक्यलाई सरल वाक्यहरूमा विश्लेषण गर्नुहोस्।

हजुरबुबा बिहानै उठेर बगैँचामा पानी हाली मन्दिर जानुभयो।

८ कथा लेखन [४]

दिइएका शीर्षकमध्ये कुनै एकमा १५० शब्दसम्मको एउटा मौलिक कथा लेख्नुहोस्: 'दोस्रो बिहानी' वा 'आमाको चिठी'।

योजना: पात्र र परिवेश — समस्या वा द्वन्द्व — घटना र मोड — समाधान — सन्देश।

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
https://science-playground.com/learn/grade-10-nepali/aayam

९ सोच्नुहोस्

[४]

सोचेर तर्कसहित उत्तर लेख्नुहोस्।

याङ्जीले धेरै दिनसम्म आफ्नो प्रेमको कुरा आमासँग लुकाई र झुटो बोली। मनको कुरा परिवारसँग खुलस्त भन्न किन गाह्रो हुन्छ र यसको उपाय के होला? तर्कसहित लेख्नुहोस्।